

Innhold

Forord	5
Innledning	15

DEL 1

Kapittel 1: Masteroppgaven – forskningsplanlegging	21
Formål.....	21
Innhold.....	22
Design.....	23
Metode	23
Rapportering og formidling.....	24
Litteratur og forslag til videre lesing.....	25

Kapittel 2: Masteroppgaven – fra forskningsskisse til forskningsprosjekt	27
Prolog: Samle inn egen empiri?	27
Masteroppgaven	28
Prosjektskisse og prosjektbeskrivelse	28
<i>Tema, bakgrunn og formål</i>	29
<i>Problemstilling</i>	29
<i>Teoretisk ramme</i>	29
<i>Metodisk design</i>	30
<i>Visjoner</i>	30
<i>Tidsplan</i>	30
Prosjektbeskrivelsen	30
<i>Foreløpig arbeidstittel</i>	30
<i>Formål, bakgrunn og temavalg</i>	31
<i>Foreløpig problemstilling</i>	32

<i>Prinsipper for problemformulering</i>	32
<i>Problemutforming og problemavklaring</i>	33
<i>Teoretisk ramme – kunnskapsgrunnlag</i>	34
<i>Forskningsdesign</i>	35
<i>Prosjektbeskrivelsen – disposisjonsforslag</i>	35
<i>Hvorfor skriver du, og for hvem?</i>	36
<i>Mottakerbevissthet i masteroppgaven</i>	36
<i>Mer om forskningsrapportens deler</i>	37
<i>Innledningen</i>	38
<i>Tema, problemstilling og bakgrunn</i>	38
<i>Hoveddelen</i>	39
<i>Avslutningen</i>	40
<i>Sammendrag</i>	41
<i>Litteraturliste</i>	41
Litteratur og forslag til videre lesing	44
Kapittel 3: Vitenskapelig skriving	45
Hva er vitenskapelig tenkemåte?	45
<i>Å bygge på andres forskning</i>	46
<i>Kritisk blikk på egen og andres forskning</i>	46
<i>Kritisk kildebruk</i>	46
<i>Still spørsmål ved «vedtatte sannheter»</i>	47
<i>Dristige påstander</i>	48
Hva skiller masteroppgaven fra annen vitenskapelig skriving? ..	50
<i>Omfang</i>	50
<i>Pensum</i>	51
<i>Har du kommet fram til et interessant resultat?</i>	51
<i>Oppgaven som tekst</i>	52
<i>Leservennlighet</i>	52
<i>Leserveiledning</i>	53
<i>Avsnitt og overganger</i>	53
<i>Fagterminologi</i>	54
<i>Sitatbruk</i>	55
<i>Språk og stil i forskningsrapporten</i>	57
<i>Språklig variasjon</i>	58
<i>Ortografi</i>	59
Litteratur og forslag til videre lesing	61
<i>Nettsider</i>	61

Kapittel 4: Skriveprosessen	63
Du bare åpner Word, og så skriver du	63
Trinn i prosessen	64
Å komme i gang med skrivinga.	64
Leserrespons	65
Responsgruppe	66
Responsreglene	70
Problemstilling	70
Hva er ei problemstilling?.....	70
Hvorfor må man ha ei problemstilling?	71
Må problemstillinga formes som et spørsmål?	72
Sjanger og virkemidler	73
Å sette punktum for oppgaven	75
Litteratur og forslag til videre lesing.....	76

DEL 2

Kapittel 5: Caseforskning.....	79
Innledning.....	79
Bruksområde	80
Kjennetegn	82
Planlegging	84
Gjennomføring	88
Rapportering	89
Litteratur og forslag til videre lesing.....	91
Kapittel 6: Oversiktsstudier og spørreskjema	93
Oversiktsstudier	93
Litt historikk om survey-forskning.....	93
Survey-forskning og meningsmålinger	94
Forskningsprosessen	96
Opplegg for undersøkelser	96
Tverrsnitt eller panel.....	96
Populasjon og utvalg.....	97
Sannsynlighetsutvalg	98
Ikke-sannsynlighetsutvalg	99

Undersøkelsens kvalitet	99
<i>Reliabilitet</i>	99
<i>Validitet (gyldighet)</i>	100
<i>Innsamling av data</i>	100
<i>Besøksintervju</i>	100
<i>Telefonintervju</i>	101
<i>Spørreskjemaer for selvutfylling</i>	101
Fordeler og ulemper med de tre innsamlingsmetodene	101
Frafall	102
Spørreskjemaet	103
<i>Om egne og andres erfaringer med spørreskjemaundersøkelser</i>	103
<i>Forberedelser</i>	103
<i>Feilkilder</i>	104
<i>Hva som påvirker svarprosent og svarkvalitet</i>	104
<i>Skjemaegenskaper</i>	105
<i>Spørsmålsomfang</i>	106
<i>Spørsmålsinnhold</i>	107
<i>Utforming av enkeltspørsmål</i>	110
<i>Skjemastruktur – spørsmålsrekkefølge</i>	112
<i>Skjemautforming</i>	113
Datainnsamling	113
Om litteraturreferanser og forslag til videre lesing	114
Litteratur og forslag til videre lesing	115
<i>Masteroppgaver basert på spørreskjemaundersøkelser (kvantitativ metode)</i>	115
 Kapittel 7: Eksperimentelle forskningsdesign	 117
Innledning – om pedagogiske eksperimenter	117
Naturlige eksperimenter	118
<i>Rammen for naturlige eksperimenter</i>	119
<i>Kvasieksperimenter</i>	120
<i>Eksperimentell kontroll</i>	122
<i>Feilkilder</i>	124
<i>Variasjoner i eksperimentelle forskningsdesign</i>	125
<i>Kvasieksperimentelle design</i>	128
Litteratur og forslag til videre lesing	131

Kapittel 8: Aksjonsforskning	133
Innledning.....	133
Kjennetegn	135
Praktisk tilnærming.....	137
Litteratur og forslag til videre lesing.....	143
 Kapittel 9: Evaluering og evalueringsforskning	 145
Bakgrunn.....	145
Intern- og eksternevaluering.....	146
<i>Internvurdering</i>	146
<i>Initiering av internvurdering</i>	147
<i>Faser i evalueringsarbeidet</i>	148
Intern- kontra eksternvurdering	149
Eksternvurdering og pedagogisk forskning.....	150
<i>Internvurdering som «pedagogisk evaluering» og eksternvurdering som «pedagogisk forskning»</i>	150
Basiselementer i evalueringsvirksomhet.....	152
Hensikten med intern- og eksternvurdering	153
Evalueringsvirksomheten	155
<i>Individ- kontra organisasjonsorientert evaluering</i>	155
Kriterier på gode evalueringsdesign.....	157
Oppsummering.....	159
<i>Masteroppgaver gjennomført som evalueringsstudier</i>	160
Litteratur og forslag til videre lesing.....	160
 Kapittel 10: Historisk forskning.....	 163
Kvifor eit kapittel om historisk forskning?	164
Kvifor skulehistorisk forskning?	165
Kva tyder ordet «historie»?.....	166
Nær og fjern fortid.....	167
Å kome i gang med arbeidet	167
Historiske forklaringsar.....	169
Kven handla?	172
Utløysande, nødvendige og tilstrekkelege årsaker	173
Litteratur og forslag til vidare lesing.....	174

DEL 3

Kapittel 11: Observasjon som forskningsmetode	179
Introduksjon	179
Observasjon	181
Kvaliteten på observasjonene	182
<i>Effektivisering av observasjoner – sjekkpunkter</i>	183
Hovedtyper observasjoner og valg av tilnæringsmåter	187
Registrering av observasjoner	189
Innsamlingsteknikker	190
Validitet knyttet til observasjon	192
Oppsummering	194
<i>Oppgaver for videre studier: om bruk av observasjon som metode anvendt i masteroppgaver</i>	195
Litteratur og forslag til videre lesing	195
Kapittel 12: Intervjuet som forskningsredskap	197
Intervjuformer	197
Hverdagssamtalen	199
Noen etiske utfordringer	200
Nærhet i forskningen	201
<i>Intervjuet – analytiske og fenomenologiske tilnærminger</i>	201
Forforståelse og forståelse – en hermeneutisk tilnærming	202
Utvalget	202
<i>Planlegging av intervjuet</i>	204
<i>Prøveintervjuet</i>	205
Innhenting av tillatelse	206
Innsamling av data – hjelpemidler	206
Resultater med analyse og bearbeiding av informasjon	207
Oppsummering	208
Litteratur og forslag til videre lesing	209
<i>Masteroppgaver som eksempler</i>	209
Kapittel 13: Videoanalyse som metode i praksisforskning ...	211
Videografi og videoanalyse	211
<i>Lærerne som deltok</i>	213

<i>Om opptak og opptakssituasjon</i>	214
<i>Transkribering av videoopptakene</i>	215
<i>Sekvensiell analyse av datamaterialet</i>	215
<i>Etiske betraktninger</i>	218
<i>Kritiske perspektiver på bruk av video i forskning</i>	222
Oppsummering – undersøkelsens troverdighet	228
Litteratur og forslag til videre lesing.....	229
Kapittel 14: Kjeldegransking.....	231
Historiske kjelder	232
To hovudutfordringar i bruken av historiske kjelder	234
Kjeldekritikk	234
Primære, sekundære og preliminære data	237
Gjev kjelda meir informasjon om skrivaren enn om produktet? .	237
Konteksten	238
Retorikk og tekstkomposisjon.....	240
Er historiske kjelder betre enn ikkje-historiske?	240
Litteratur og forslag til vidare lesing.....	243
Kapittel 15: Vitskapsteori og hermeneutikk	245
Vitskapsteori og filosofi	246
To modellar for vitskap eller éin?	247
Tolke eller ikkje tolke, er det spørsmålet?.....	252
Den hermeneutiske sirkelen eller spiralen	254
Er objektive tolkingar mogelege?.....	256
Fordommar, førforståing og verknadshistorie	258
Overføringsverdien av hermeneutikk til pedagogisk forskning....	260
Den politiske og etiske dimensjonen ved forskning	261
Litteratur og forslag til vidare lesing.....	263
Om forfatterne	265